

УДК 657.6(477)

Генова О.С.

Сахно Л.А., к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

НЕОБХІДНІСТЬ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНСЬКОГО АУДИТУ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

У статті досліджуються проблеми переходу українського аудиту на міжнародні стандарти аудиту, визначаються напрямки вирішення цих проблем та перспективи застосування міжнародних стандартів аудиту.

Ключові слова: аудит, аудитор, міжнародні стандарти аудиту, євроінтеграція.

Genova O., Sahno L.

NEED TO MOVE UKRAINIAN INTERNATIONAL STANDARDS ON AUDITING

The article deals with the problems of transition Ukrainian auditing to international auditing standards, specifying areas to address these challenges and prospects of international auditing standards.

Keywords: audit, auditor, International auditing standards, European integration.

Генова О.С., Сахно Л.А.

НЕОБХОДИМОСТЬ ПЕРЕХОДА УКРАИНСКОГО АУДИТА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ

В статье исследуются проблемы перехода украинского аудита на международные стандарты аудита, определяются направления решения этих проблем и перспективы применения международных стандартов аудита.

Ключевые слова: аудит, аудитор, международные стандарты аудита, евроинтеграция.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. У 2013 році виповнилось 20 років як в Україні був легалізований аудит. Протягом цих двадцяти років аудит склався як професійна діяльність.

Сьогодні, коли Україна знаходиться на шляху виходу на міжнародний рівень, посилюються вимоги до вітчизняних аудиторських послуг. Спілка аудиторів та Аудиторська палата України

проводять розробку методики та рекомендацій з питань аудиторської діяльності в Україні. Проте на жаль, і тепері існує ряд невідповідностей в аудиторській діяльності України. Головною ж з них є невідповідність нормативних актів, що регулюють аудиторську діяльність нашої країни міжнародним стандартам аудиту.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Вирішення проблем переходу українського аудиту на міжнародні стандарти аудиту знаходить своє відображення в наукових працях І. Чумакової, О.Ю. Редько, О. Петрик, та інших вчених що свідчить про актуальність цього питання.

Цілі статті. Метою статті є визначення проблем стандартизації аудиту України в умовах євроінтеграції та шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Аудит є однією з основних форм економічного контролю, головною функцією якого є об'єктивність оцінки облікової та звітної інформації про фінансово-господарську діяльність юридичних осіб, та базується на взаємній зацікавленості держави, адміністрації підприємства та їхніх власників.

Із прийняттям в 1993 році Закону України «Про аудиторську діяльність» [1], аудит у нашій країні одержав розвиток. Відповідно до цього закону почала провадитись сертифікація аудиторів, почали створюватись аудиторські фірми.

Сьогодні аудиторська діяльність в Україні регулюється ще й Господарським Кодексом, Кодексом етики професійних бухгалтерів, нормативними документами Аудиторської палати України, іншими нормативно-правовими актами, а також Міжнародними стандартами аудиту (МСА).

Стандарти аудиту – це загальні керуючі норми і правила для допомоги аудиторам у виконанні їх обов'язків по проведенню перевірок і регламентуючі основні принципи і особливості аудиторської діяльності.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про аудиторську діяльність», при здійсненні аудиторської діяльності аудитори та аудиторські фірми застосовують відповідні стандарти аудиту [1].

Стандарти аудиту приймаються на основі стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів. На підставі стандартів регулюють якість професійної діяльності аудиторів. З їх допомогою формують програми підготовки і єдині вимоги атестації аудиторів.

Аудиторські стандарти є підставою для доказів в суді якості проведення аудиту і визначення міри відповідальності аудиторів.

Взагалі аудиторські стандарти потрібні для підтримання на відповідному рівні аудиторської діяльності, підвищення наукового і професійного рівня аудиторів. Вони регламентують загальний підхід до проведення аудиту, масштаб перевірки, види звітів аудитора, питання методології та основні принципи, яких мають дотримуватись аудитори [2].

Також аудиторські стандарти використовуються для:

- впровадження в аудиторську практику нових наукових досліджень;
- допомоги користувачам в зрозумілості процесу аудиторської перевірки;
- допомоги проведення переговорів з клієнтами;
- раціоналізації і полегшення аудиторської роботи;
- створення громадського іміджу професії;
- забезпечення зв'язку окремих елементів аудиторської професії;
- усунення необхідності контролю з боку держави;
- забезпечення високої якості аудиторської перевірки.

Проаналізувавши закордонну практику використання МСА, простежуються такі позитивні результати, як:

- узгодженість роботи вітчизняних та зарубіжних аудиторів;
- зменшення витрат кожної країни на розробку власних стандартів;
- поглиблення міжнародної кооперації в галузі аудиту;
- однозначне розуміння аудиторської інформації та зростання довіри до її показників у всьому світі.

Сьогодні використання міжнародних стандартів аудиту поряд з національними призводить до ряду розбіжностей у системі аудиторської діяльності в Україні. Прийняття Україною в 2004 році Міжнародних стандартів аудиту викликало ряд спорів, пов'язаних, перш за все, з мовним питанням. Згідно із Меморандумом про порозуміння з Міжнародною федерацією бухгалтерів (МФБ), Міжнародні стандарти аудиту було перекладено українською мовою. Офіційна ж мова МСА – англійська. Цей момент і ускладнює, у значній частині, роботу з нововведеннями в стандартах і своєчасністю їх застосування. Але впровадження Міжнародних стандартів аудиту в Україні максимально сприяє входженню нашої країни у систему господарських зв'язків та виходу національного аудиту на

міжнародний рівень.

Тому, починаючи з 2008 року, Аудиторська палата України систематично приділяла увагу вдосконаленню регламентації різноманітних аспектів аудиторської діяльності.

Важливою подією став переклад та публікація нової редакції Міжнародних стандартів аудиту, надання впевненості та етики [3].

Це видання містить такі найсуттєвіші зміни:

- оновлений Глосарій термінів;
- видання нової редакції Міжнародних стандартів аудиту.

Ці зміни сприяють ліквідації чисельних проблем гармонізації аудиту відповідно до умов і потреб інших країн, оскільки прийняття Міжнародних стандартів аудиту орієнтоване на підтвердження факту уніфікації діяльності аудиторів України відповідно до міжнародних вимог, що важливо для зовнішніх користувачів аудиторського висновку: іноземних партнерів та інвесторів.

Загальними проблемами переходу українських аудиторів до застосування МСА є наступні:

- неузгодження норм міжнародних стандартів з нормами існуючих в Україні стандартів;
- відсутність єдиної нормативної бази МСА для України;
- недостатність матеріальних засобів.

Вирішення тих проблем може призвести до відчутних позитивних результатів, таких як:

- прозорість та зрозумілість для всього світу системи аудиту в нашій державі;
- забезпеченість більшої довіри з боку потенційних міжнародних партнерів;
- можливість виходу на міжнародний ринок;
- у багатьох випадках велика надійність інформації;
- прозорість інформації, що забезпечується шляхом дотримання правил аудиторської діяльності.

Перехід українського аудиту на міжнародні стандарти – це процес об'єктивний і невідповідний, проте Україна має активно включитися у всесвітній процес гармонізації бухгалтерського обліку і вдосконалення аудиторської діяльності [4].

Цей процес наближає українських аудиторів до розуміння сучасного стану та вимог МСА до аудиту.

Україні слід використовувати доробки у сфері удосконалення господарського контролю, щоб показувати ефективну систему аудиту

власного зразка – вітчизняного з використанням міжнародного досвіду [5].

Це можливо досягти наступними шляхами:

- узгодження національних стандартів з міжнародними стандартами аудиту;

- прийняття єдиної аудиторської законодавчої бази в Україні.

Висновок. Отже, перехід України на міжнародні стандарти є необхідним кроком на шляху до євроінтеграції. Проте неузгодженість українського законодавства в аудиторській сфері викликає ряд проблем, які перешкоджають цьому переходу. Вирішення цих проблем призведе український аудит до попиту не тільки в Європі, а й у всьому світі.

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» від N 3126–ХІІ від 22.04.93
2. Разборська О.О. Проблеми використання міжнародних стандартів аудиту в Україні. / О.О. Разборська, М.М. Поляруш, К.В.Кондратюк // [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://www.rusnauka.com/36_PVMN_2012/Economics/7_123765.doc.htm
3. Петрик О. Аналітична оцінка розвитку нормативного регулювання аудиторської діяльності в Україні. / О.Петрик // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №12.
4. Чумакова І. Аудиторська ефективність: зарубіжний досвід і українські реалії. / І. Чумакова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №1.
5. Редько О.Ю. Аудиторські послуги в Україні: перші кроки до ринку. / О.Ю. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №11.